

1. *Morala, deontologia, etica*

- **Etica** reprezintă totalitatea normelor de conduită morală. Obiectul eticii acoperă întreaga sferă a moralei, iar preocupările sale includ originile și esența moralei, definirea noțiunilor precum datorie, virtute, sensul vieții și fericirea, elaborarea sistemelor de norme morale, studiul comportamentelor morale individuale și colective, relațiile cu alte științe, precum și analiza logică a judecăților etice.
- **Morala** include ansamblul normelor de conviețuire, de comportare a oamenilor unii față de alții și față de colectivitate, și a căror încălcare nu este sancționată de lege, ci de opinia publică.
- **Deontologia** reprezintă doctrina privitoare la normele de conduită și la obligațiile etice ale unei profesii

2. *Corelația dintre integritate și moralitate*

3. *Corelația dintre legalitate și religie*

Religia și moralitatea nu sunt concepte identice. În multe cazuri, oamenii asociază etica cu religia, având în vedere că educația morală începe adesea cu învățarea celor zece porunci biblice. Cu toate acestea, există o distincție clară între cele două. Poruncile care interzic omorul și minciuna, de exemplu, sunt considerate valabile indiferent de credința religioasă. Etica răspunde la întrebări legate de acțiuni, datorii morale și virtuți, în timp ce religia abordează aspecte existențiale.

Moralitatea nu se confundă nici cu legalitatea. Deși legile pot reflecta anumite valori morale, ele nu acoperă întreaga sferă morală. Unele acțiuni considerate imorale, cum ar fi minciuna, pot fi legale, în timp ce altele, precum sclavia în trecut, au fost permise prin lege. Standardele morale joacă un rol crucial în corectarea legilor atunci când acestea devin imorale sau injuste.

4. *Specificul integrității personale în raport cu integritatea publică*

Integritatea, derivată din cuvântul latin "integritas" cu sensul de "întreg, complet," este asociată cu cinstea, probitatea și incoruptibilitatea. Din perspectivă individuală, integritatea implică asumarea unui set de valori, norme etice și menținerea respectului de sine. Integritatea personală, alături de comportamentul etic, stă la baza succesului în leadershipul de lungă durată.

Integritatea publică, în cadrul unei organizații sau societăți, reflectă valorile, comportamentele și principiile care definesc sănătatea organizației. Cultura organizațională este un sistem de valori și norme împărtășite, iar integritatea publică este esențială pentru evitarea corupției și evaluarea performanțelor administrative.

Integritatea publică se realizează prin aplicarea unor principii precum altruismul, integritatea, obiectivitatea, responsabilitatea, deschiderea, onestitatea și capacitățile de conducere. Aceste principii promovează luarea deciziilor în interes public, eliminarea conflictelor de interese și transparența în acțiunile funcționarilor publici.

5. *Funcțiile sociale ale moralei*

Funcția cognitivă – adică de cunoaștere.

Funcția normativă (axiologică) – care subliniază relația dintre valoare și normă, în lumea moralei.

Funcția persuasivă – etica ca știință normativă nu numai explică, ci și convinge, pe calea deschiderii conștiinței despre raționalitatea și eficiența respectării normelor morale.

Funcția educativă - cunoașterea binelui are un efect nemijlocit educativ ce antrenează direct respectul și practicarea lui.

6. *Structura comunității academice*

Comunitatea academică este alcătuită din personalul didactic, de cercetare științifică, administrativ și auxiliar/tehnic, precum și studenții din cadrul unei universități. Aceasta include diverse categorii de membri, cum ar fi cercetători științifici, asistenți universitari, profesori universitari, personal didactic auxiliar, personal administrativ, personal tehnic și studenți la diferite nivele de învățământ superior.

7. Rolul dimensiunii globale a eticii în activitatea profesională

Dimensiunea globală a eticii în activitatea profesională este crucială într-un context în care interacțiunile și impactul unei organizații sau a unui individ se extind dincolo de frontierele naționale. Rolul acestei dimensiuni poate fi analizat în mai multe domenii cheie:

1. Responsabilitate socială corporativă (RSC):

- Companiile globale au responsabilitatea de a se angaja în practici etice în toate țările în care operează. Acest lucru include respectarea drepturilor omului, protejarea mediului și contribuția la dezvoltarea comunităților locale.
- Etica globală în RSC implică adesea adaptarea la diverse norme culturale și legale din țările în care o companie desfășoară activități, evitând exploatarea resurselor și forței de muncă locale.

2. Afaceri și comerț internațional:

- Etica globală în domeniul afacerilor se referă la asigurarea unui comportament corect și echitabil în cadrul relațiilor comerciale transfrontaliere. Aceasta implică respectarea normelor și regulilor internaționale, evitând practici incorecte sau corupte.
- Importanța unei etici globale în comerț constă în promovarea relațiilor de afaceri bazate pe încredere, transparență și respect reciproc, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă.

3. Etică în mediul profesional:

- Într-o lume globalizată, profesioniștii interacționează cu o varietate de culturi și valori. Etica profesională globală implică adaptarea la diversitatea culturală, respectarea diferențelor și promovarea unei comunicări deschise și echitabile.
- În activitatea profesională, fiecare individ sau organizație are responsabilitatea de a contribui la climatul etic global, evitând practici discriminatorii sau explozive.

4. Etica în cercetare și inovație:

- Când vine vorba de descoperiri științifice și biotehnologice, etica globală joacă un rol esențial în garantarea că progresele tehnologice respectă drepturile omului, nu generează inechități și sunt benefice pentru întreaga omenire.
- Bioetica umană, în particular, se ocupă de dilemele etice legate de intervenții în viața umană și necesită o abordare globală pentru a dezvolta standarde etice comune.

În concluzie, dimensiunea globală a eticii joacă un rol esențial în ghidarea comportamentului și a deciziilor într-o lume interconectată. Aceasta nu numai că impune standarde etice comune, dar și facilitează o cooperare mai eficientă și durabilă între indivizi, organizații și state la nivel mondial.

8. Factorii determinanți ai comportamentului etic

Legislația de stat care orientează, atât la nivel individual, cât și organizațional, spre îndeplinirea unor legi care sunt reglementate de stat. Legislația de stat apără drepturile cetățenilor, dar stipulează și obligațiile lor, menționând, totodată, că încălcarea legislației de stat este pedepsită în conformitate cu articolul și alineatul respectiv din lege. **Codurile de etică** ale firmelor se adresează atât personalului propriu necesar în procesul de încadrare pe funcții, promovare și salarizare, cât și partenerilor de afaceri.

Codul deontologic sau codul de etică identifică comportamentele scontate în cadrul relațiilor sociale, recomandă evitarea acțiunilor improprii și ilegale în munca desfășurată și recomandă relații bune cu clienții.

Regulamentele firmei. Membrii unei organizații tind să respecte conduita prescrisă de regulamentele de organizare și funcționare, regulamentele de ordine interioară, diverse norme interne pentru unele activități specifice sau fișele posturilor.

Presiunea socială și gradul de profitabilitate a firmei .

9. Interdependența dintre autonomia morală și responsabilitatea personală

O decizie autonomă este, la un prim nivel al definiției, o decizie care îți aparține. Idealul moral al autonomiei presupune că vom adera doar la acele reguli care rezultă dintr-un proces de deliberare rațională și imparțială, care nu acordă o greutate specială intereselor noastre imediate. Influențele, din această perspectivă, nu ridică dificultăți speciale, atâta vreme cât ele se transformă doar în considerente de care vom ține seama, în mod egal și obiectiv, în procesul deliberării raționale. Integritatea ca autonomie personală presupune, potrivit filozofului german Immanuel Kant, să acționezi „întotdeauna astfel încât să tratezi umanitatea, atât în persoana ta, cât și a altora, întotdeauna ca scop în sine și niciodată numai ca mijloc”. Din această perspectivă, integritatea devine o condiție restrictivă necesară ce se aplică asupra sistemelor de reguli instituționale.

10. Practicile fundamentale ale responsabilității sociale profesionale

- responsabilitatea socială reprezintă comportamentul etic continuu în orice tip de activitate, pentru a contribui la dezvoltarea economică durabilă, prin îmbunătățirea calității vieții, forței de muncă, precum și a comunității locale și a societății în general. Mai multe de atât, în prezent anvergura mondială a unor domenii de acțiune și recunoașterea pe scară largă a responsabilității sociale arată că problemele relevante cu care se confruntă toate organizațiile, se pot extrapola mult dincolo de cele existente în imediata vecinătate a acestora. Astfel, în contextul noii responsabilități sociale, considerăm că performanțele așteptate din partea organizațiilor și durabilitatea acestor performanțe, în relație cu societatea în care funcționează, cu mediul intern și internațional, constituie o componentă critică a măsurii performanțelor lor totale și a capacității lor de a funcționa eficace și eficient, în raport cu performanțele globale ale societății

11. *Autonomia morală*

Autonomia morală este un concept din domeniul eticii și filosofiei morale care se referă la capacitatea individului de a lua decizii morale și de a acționa în conformitate cu propria sa conștiință și principii, independent de presiunile externe sau normele sociale. Acest concept a fost dezvoltat și popularizat de filosoful german Immanuel Kant în lucrările sale despre etică, cum ar fi "Critica rațiunii practice".

Principiul autonomiei morale susține că indivizii ar trebui să aibă libertatea și responsabilitatea de a-și ghida propria conduită morală, în loc să fie supuși regulilor sau așteptărilor impuse de alții sau de societate. Autonomia morală presupune că oamenii au capacitatea de a raționa și de a stabili norme morale în mod independent, bazându-se pe rațiune și conștiință.

Într-un context mai larg, autonomia morală este adesea asociată cu ideea de democrație, drepturile individuale și respectul pentru diversitatea etică și culturală. Ideea centrală este că fiecare individ are capacitatea de a decide pentru el însuși ce este moral și corect, iar societatea ar trebui să faciliteze această autonomie în limitele în care drepturile și libertățile altora nu sunt încălcate.

12. Tipurile de dileme etice

Tipuri În funcție de diferite caracteristici și variabile, este în general obișnuit să vorbim despre șase tipuri de dileme morale: ipotetice, reale, deschise, închise, complete și incomplete. În continuare vom vedea în ce constă fiecare dintre ele.

Dileme ipotetice Dilemele ipotetice sunt acelea în care persoana se confruntă cu o situație cu care este puțin probabil să se confrunte în viața reală. Majoritatea celor utilizate într-un context educațional se încadrează în această categorie. În dileme ipotetice, este prezentată de obicei o poveste, în care elevul trebuie să decidă ce trebuie să facă protagonistul pe baza propriilor valori și credințe. Cu toate acestea, în unele cazuri, elevul trebuie să răspundă pe baza a ceea ce crede că ar face el însuși într-o situație similară.

Dileme reale În multe privințe, dilemele reale sunt opuse celor ipotetice. Acestea sunt fie situații reale în care persoana trebuie să ia o decizie dificilă, fie un exemplu educațional care este mult mai strâns legat de propria viață a elevului. În general, dilemele reale tind să implice situații mult mai puțin dramatice decât cele ipotetice.

Dileme deschise Când se pune o dilemă deschisă, elevilor li se oferă toate informațiile necesare despre o situație; totuși, modul în care se rezolvă povestea nu li se explică. Obiectivul său este de a încuraja elevii să discute cursul acțiunii pe care protagonistul acțiunii ar trebui să îl urmeze. Acest tip de dilemă etică este utilă pentru a forța elevii să ia o decizie dificilă și să aleagă care dintre valorile lor este cea mai importantă pentru ei.

Dileme închise În dileme închise, elevilor li se spune nu numai în ce constă situația, ci și ce decizie a luat protagonistul poveștii. Prin urmare, scopul studenților este de a dezbate între ei dacă persoana a făcut ceea ce trebuie sau nu, și de ce. Dilemele închise sunt mai puțin compromițătoare, în sensul că studenții trebuie doar să judece acțiunile altei persoane (reale sau ipotetice) decât să ia o decizie proprie.

Dileme complete Atunci când este prezentată o dilemă etică completă, toate detaliile situației analizate sunt împărtășite studenților. În acest fel, participanții sunt pe deplin conștienți de consecințele fiecărei alegeri posibile. Astfel, elevii nu trebuie să reflecteze atât de mult asupra posibilelor rezultate ale fiecăruia dintre scenarii și să se concentreze doar asupra dilemei morale ridicate. Cu toate acestea, adesea învățarea realizată cu aceste tipuri de situații nu este la fel de completă ca cea care apare în alte tipuri.

13. Modalitățile de gestionare a dilemelor etice

Dilemele etice sunt situații în care indivizii se confruntă cu alegeri dificile între opțiuni morale care au consecințe pozitive și negative simultane. Aceste dileme pot apărea în contexte ipotetice sau reale și pot implica conflicte între valorile personale ale individului și normele societății. Dilemele pot provoca conflicte intrapersonale acute și adesea implică alegerea dintre opțiuni "pierde-pierde". Există diferite tipuri de dileme etice, precum cele ipotetice, reale, deschise, închise, complete și incomplete. Acestea sunt folosite în educație și în mediul de lucru pentru a stimula gândirea etică, dezbateră și conștientizarea valorilor personale. O dilemă etică se definește prin existența unui conflict între diferitele valori ale unei persoane și opțiunile de acțiune disponibile, fără o soluție total bună și una total proastă.

Pentru a aborda o dilemă etică, indivizii ar trebui să formuleze și să contureze problemele, să exploreze faptele și cauzele, să identifice opțiuni, să testeze soluțiile propuse în raport cu principii morale și etice, să identifice argumente pozitive și negative, și să determine consecințele personale ale deciziei luate. Respectarea acestui proces nu garantează rezultate perfecte, dar contribuie la creșterea eficienței și la analizarea situației pentru protecția viitoare.

14. Specificul eticii sociale în condițiile societății cunoașterii

Schimbările globale actuale sunt comparabile cu tranziția de la societatea agricolă la cea industrială, iar acum se evidențiază accentul pe componenta cunoașterii. Societatea actuală încearcă să integreze conceptul de "cunoaștere" în sfera tangibilului, unde cunoașterea devine motorul dezvoltării. Trecerea către o societate a cunoașterii poate duce fie la intensificarea concurenței, fie la posibilitatea pentru companiile "inteligente" de a evada dintr-un cadru economic concurențial. Societatea cunoașterii se dezvoltă din societatea postindustrială, unde economia bazată pe servicii a fost o caracteristică cheie. În societatea informațională, lucrătorii din domeniul serviciilor se concentrează pe crearea, prelucrarea și distribuția informației. De la sfârșitul anilor 1990, asistăm la tranziția către o societate a cunoașterii, unde educația și formarea continuă devin esențiale. Societatea cunoașterii reprezintă o etapă naturală în evoluția istorică, exprimată în plan economic, politic și cultural. Este caracterizată de utilizarea pe scară largă și la costuri reduse a tehnologiei informaționale, facilitând comunicarea și generând noi provocări precum supraîncărcarea informațională. În această societate, individul devine cheia competitivității, iar dezvoltarea este ghidată de creație și cunoaștere. Structura moralei sociale este definită de triada norme, valori și aprecieri. Subiectul moral este conștient, individual sau colectiv, și acționează în conformitate cu aceste componente.

15. Tipurile de societatea cunoașterii

Conceptul de "societate a cunoașterii" se referă la o societate în care cunoașterea și informația au un rol central în producție și schimbul economic, social și cultural. În astfel de societăți, accentul se pune pe acumularea, producția și distribuția cunoașterii și informației, iar acestea devin principalele resurse pentru dezvoltare și progres.

Există diferite moduri de a clasifica tipurile de societăți ale cunoașterii, iar aceasta poate varia în funcție de accentul pus pe tehnologie, educație, inovare sau alte aspecte. În general, societățile cunoașterii pot fi clasificate în mai multe tipuri, iar acestea pot coexista sau evolua în timp. Iată câteva tipuri de societăți ale cunoașterii:

Societatea postindustrială: Accentul principal este pus pe sectoarele economice bazate pe cunoaștere, cum ar fi tehnologia informației, cercetarea și dezvoltarea, serviciile bazate pe informații.

Societatea informațională: Se caracterizează prin accentul pe fluxul rapid de informații și tehnologia informației. Comunicarea și schimbul rapid de informații sunt esențiale pentru activitățile economice și sociale.

Societatea bazată pe inovare: Se concentrează pe stimularea inovării și creativității în toate aspectele vieții sociale și economice.

Societatea bazată pe educație: Pregătirea continuă și accesul la educație sunt prioritare pentru dezvoltarea individuală și colectivă.

Societatea cunoașterii durabile: Accentul se pune pe utilizarea responsabilă a cunoașterii și resurselor, având în vedere sustenabilitatea pe termen lung.

Societatea rețelilor: Se evidențiază interconectarea globală prin mijloacele moderne de comunicații și colaborare.

Societatea participativă: Cetățenii sunt implicați activ în procesele de luare a deciziilor și contribuie la crearea și distribuirea cunoașterii.

16. Rolul particularităților unei societăți a cunoașterii

Așadar, societatea cunoașterii/societatea bazată pe cunoaștere reprezintă o etapă firească în evoluția istorică a civilizației umane, exprimată în plan economic, politic și cultural, în cadrul căreia cunoașterea devine adevăratul capital și motor al dezvoltării societății. Sub aspect evolutiv s-a produs saltul de la valorile societății industrializate, bazate pe concurență, la cele ale societății postindustriale (informaționale), bazate pe cooperare, spre cele ale societății cunoașterii, bazate pe creație, care se caracterizează prin următoarele particularități:

- realizarea condițiilor de funcționare performantă a pieței;
- cel mai important factor de producție devine ființa umană - cheia competitivității stă în capacitatea indivizilor și a grupurilor de a produce cunoaștere și a o utiliza în mod eficient
- realizarea performanței ridicate a funcționării statului de drept democratic;
- realizarea creșterii bunăstării sociale, respectiv a nivelului de trai al populației
- centrul de greutate al învățării se va transfera, progresiv, din școli spre firme și instituții, de la școlari, liceeni și studenți către salariați
- utilizarea pe scară largă și la un cost scăzut a tehnologiei informațiilor; generînd facilitarea comunicării pe plan național și internațional, dar și probleme noi precum supraîncărcarea informațională și necesitatea creării de noi forme de reglementare pentru a controla informațiile

17. Elementele eterogene ale responsabilității sociale (organizaționale)

Într-adevăr, acest concept cuprinde elemente eterogene precum:

- încorporarea unor caracteristici sociale în produse, tehnologii și procese comerciale;
- adoptarea practicilor avansate de administrare a resurselor umane;
- atingerea unui nivel înalt de performanță ecologică prin reducerea emisiilor și a impactului negativ;
- contribuirea la dezvoltarea comunitară;
- promovarea unei culturi de business avansate;
- promovarea principiilor RSC printre furnizori și clienți;
- stabilirea onestității și integrității ca valori corporative necesare pentru eradicarea corupției;
- respectarea drepturilor acționarilor minoritari;
- promovarea drepturilor fundamentale ale omului (de exemplu, oportunități egale de angajare la muncă sau abolirea muncii copiilor);

18. Exigențele urmate de membrii comunității academice

Membrii comunității academice trebuie să respecte exigențele de natură morală în toate acțiunile lor și să exercite obligațiile în numele universității cu responsabilitate și profesionalism. Ei sunt așteptați să corespundă standardelor de integritate și de echitate în activitatea lor, să promoveze valorile universității și să contribuie la dezvoltarea și prosperitatea societății.

Calitățile de bază ale unei personalități armonios dezvoltate pe care membrii comunității academice trebuie să le manifeste includ sinceritatea, obiectivitatea, integritatea, respectul, receptivitatea, confidențialitatea, responsabilitatea și empatia. Prin adoptarea acestor norme și promovarea valorilor universității, membrii comunității academice contribuie la construirea unei culturi universitare sănătoase și la dezvoltarea unei societăți bazate pe principii etice și profesionale.

1. Formele furnizate societății de către universitate

Misiunea universităților, în Societatea Cunoașterii, este de a produce, a valorifica și a transmite cunoștințe. Produsele oferite de universități sunt cunoașterea și competența care sunt furnizate societății sub diverse forme: - pregătirea specialiștilor în diverse domenii specifice;

- cercetare, consultanță, expertiză;
- implicarea membrilor comunității academice în viața societății, etc.

2. Comunitate academică

Comunitatea academică este alcătuită din personalul didactic, de cercetare științifică, administrativ și auxiliar/tehnic, precum și studenții din cadrul unei universități. Aceasta include diverse categorii de membri, cum ar fi cercetători științifici, asistenți universitari, profesori universitari, personal didactic auxiliar, personal administrativ, personal tehnic și studenți la diferite nivele de învățământ superior.

Membrii comunității academice trebuie să respecte exigențele de natură morală în toate acțiunile lor și să exercite obligațiile în numele universității cu responsabilitate și profesionalism. Ei sunt așteptați să corespundă standardelor de integritate și de echitate în activitatea lor, să promoveze valorile universității și să contribuie la dezvoltarea și prosperitatea societății. Calitățile de bază ale unei personalități armonios dezvoltate pe care membrii comunității academice trebuie să le manifeste includ sinceritatea, obiectivitatea, integritatea, respectul, receptivitatea, confidențialitatea, responsabilitatea și empatia.

Prin adoptarea acestor norme și promovarea valorilor universității, membrii comunității academice contribuie la construirea unei culturi universitare sănătoase și la dezvoltarea unei societăți bazate pe principii etice și profesionale.

3. Misiunea universității prin cele trei direcții esențiale

-misiunea vocațională, (pe această cale studenților li se transmit cunoștințe și abilități, de a pregăti o forță de muncă înalt calificată într-un anumit domeniu sau specializare);

-misiunea de a crea cunoștințe (cunoștințele se transmit studenților și se dezvoltă sau ele sunt transferate în tehnologie, alte domenii ce au un impact economic de progres în dezvoltarea societății);

-misiunea socială (absolvenții primesc competențe și valori cu caracter general, larg și aceasta permite dezvoltarea societăților, bazate pe cunoaștere și comunicare între oameni, cu caracter democratic).

4. Principii care guvernează organizarea și funcționarea universității

Principiile de bază care guvernează organizarea și funcționarea universității sunt:

- a) principiul autonomiei universitare și principiul libertății academice;
- b) principiul răspunderii publice;
- c) principiul asigurării și îmbunătățirii continue a calității;
- d) principiul centrării educației pe student;
- e) principiul echității și transparenței;
- f) principiul eficienței manageriale și financiare;
- g) principiul respectării drepturilor și libertăților studenților și ale personalului academic;
- h) principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice;
- i) principiul fundamentării deciziilor pe dialogul și consultarea cu toți partenerii sociali, respectării dreptului la opinie al studentului ca beneficiar direct al învățământului superior;
- j) principiul sprijinirii învățării de-a lungul întregii vieți;
- k) principiul incluziunii sociale.

5. Atribuțiile Comisiei de etică a cercetării

Spre deosebire de prima comisie, Comisia de Etică a Cercetării se adresează exclusiv problemelor de natură etică din cercetare. Potrivit propriului Regulament, Comisia de Etică a Cercetării are, printre altele, următoarele atribuții:

- (i) Evaluează din punct de vedere etic proiectele de cercetare desfășurate în cadrul Universității;
- (ii) Monitorizează aplicarea standardelor de etică a cercetării în proiectele aflate în implementare;
- (iii) Elaborează, actualizează și le pune la dispoziție membrilor comunității academice Codul de Etică a Cercetării și Ghidul;
- (iv) Analizează cazurile de conflict de interese din proiectele de cercetare;
- (v) Organizează traininguri de etică pe teme de etică a cercetării;
- (vi) Sprijină introducerea de cursuri de etică a cercetării pentru studenți, masteranzi și doctoranzi;
- (vii) Pune la dispoziție comunității academice propria expertiză pe teme ce țin de etica cercetării și realizează un raport anual privind propria activitate

6. Valorile fundamentale ale *Integrității academice*

Integritatea academică reprezintă angajamentul față de cinci valori fundamentale: onestitate, adevăr, echitate, respect și responsabilitate. Principiile integrității academice includ:

1. Integritatea morală - Membrii comunității academice trebuie să evite situațiile care ar putea ridica îndoieli cu privire la integritatea lor, inclusiv conflictele de interes.
2. Colegialitatea: Presupune colaborarea în spirit de colegialitate și respect reciproc între studenți, profesori și personalul administrativ.
3. Loialitatea: Membrii trebuie să acționeze în interesul universității, sprijinindu-i obiectivele, strategiile și politicile pentru realizarea misiunii și creșterea competitivității.
4. Respectul și toleranța: Necesită respectarea demnității fiecărui individ, promovând toleranța și excluzând manifestările de umilire, dispreț, hărțuire sau intimidare.
5. Profesionalismul: Universitatea trebuie să cultive un mediu propice cercetării și competitivității, recunoscând și recompensând excelența și orientarea spre calitate.
6. Onestitatea și corectitudinea intelectuală: Este interzisă orice formă de fraudă intelectuală, inclusiv plagiatul, copiatul în examene, falsificarea rezultatelor cercetării și orice tentativă de corupere spre fraudă.
7. Dreptatea și echitatea: Membrii universității trebuie tratați drept, corect și echitabil, interzicând discriminarea, exploatarea și abuzul de putere.
8. Transparența: Universitatea trebuie să ofere informații consistente și corecte membrilor comunității și publicului, asigurând egalitatea de șanse și accesul echitabil la resursele universitare.
9. Responsabilitatea profesională și socială: Membrii universității sunt încurajați să se implice în probleme profesionale și publice, având responsabilitate civică și colegialitate.
10. Libertatea academică: Universitatea este un spațiu liber de ingerințe politice, religioase și de putere economică, protejând membrii de cenzură și persecuții, cu respect pentru libertatea celorlalți.

7. Tipurile de nerespectare a integrității academice în procesul de predare

Tipuri de nerespectare a integrității academice în procesul de predare

Tipurile de comportament care reprezintă ofensa adusă standardelor de onestitate academică includ, dar nu se limitează la următoarele:

• Inșelătorie

- folosirea materialelor nepermise de către cadrul didactic în timpul examenelor, inclusiv informația depozitată pe aparatură electronică (aparat foto, telefoane mobile, minicomputere, etc.)
- copierea răspunsurilor, în timpul examenului sau în realizarea temei, de la un alt student
- modificarea notelor pe lucrările scrise (teme sau examene) înainte de a solicita recorectarea acestora
- semnarea prezenței pentru cineva absent sau solicitarea ca altcineva să semneze în locul tau

• Plagiat

- copierea ideilor sau a unui text dintr-o sursă fără a menționa sursa de proveniență
- parafrazarea fără a menționa sursa de proveniență
- copierea de la un alt coleg și asumarea acelui material ca fiind propriu
- cumpararea unui articol sau scrierea acelui material de către altcineva
- predarea aceluiași material/temă de casă la două discipline diferite fără aprobarea cadrelor didactice

• Colaborare neautorizată

- colaborare peste limitele impuse de cadrul didactic
- primirea întrebărilor și răspunsurilor înainte de examen
- oferirea spre vânzare a diverselor materiale didactice solicitate în cadrul unui curs, știind că acestea vor fi folosite de un student pentru obținerea unei note

• Facilitarea unui comportament neadecvat

- permiterea unui alt student să copieze o temă/set de probleme ce ar trebui realizate individual
- permiterea unui alt student să copieze în timpul examenului
- participarea la un examen sau rezolvarea unei teme în locul altui student (substituire de persoană)

• Alte tipuri de abateri

- abuz de confidențialitate
- falsificarea sau modificarea neautorizată a unui document academic
- obstrucționarea activității academice a altui student.

8. *Codul de Etică*

Codul deontologic sau codul de etică poate fi definit ca un ansamblu de precepte pentru conduită morală în cadrul organizațiilor. Aceste coduri reprezintă ghiduri etice formale pentru decizii și acțiuni în diverse contexte. Ele au rolul de a rezolva conflicte de interese, de a stabili principii și cerințe etice și de a sensibiliza managerii la problemele etice. Codurile abordează diverse aspecte, cum ar fi conflictele de interese, confidențialitatea, relațiile cu clienții și colegii, și sunt elaborate de echipe care pun în comun valorile și informațiile relevante.

Structura unui cod de etică include introducerea, obligațiile generale, norme de conduită profesională, norme pentru manageri, norme în relația cu clienții, norme pentru protejarea interesului public, norme în relația cu colegii, furnizorii, profesia, comunitatea, precum și sancțiuni și dispoziții finale. Transpunerea în practică a unui cod de etică depinde de atitudinea și angajamentul managerilor și subordonaților. Difuzarea acestor coduri se face prin diverse metode, cum ar fi ședințe de sensibilizare, anunțarea la angajare și anexarea la contractul de muncă.

Rolul și necesitatea unui cod de etică sunt recunoscute pentru promovarea virtuților și valorilor profesionale, protejarea organizației de comportamente necinstite, promovarea unei imagini pozitive, creșterea loialității și implicării, și oferirea unui ghid în situații de dileme etice. Codurile de etică sunt instrumente esențiale pentru construirea unei culturi organizaționale bazate pe principii etice.

9. *Tipurile Codului de etică*

Prin intermediul unui cod de etică se pot stabili anumite standarde profesionale pe care membrii unei comunități se angajează să le respecte, fără a fi însă constrânși. De exemplu: „Ne propunem să respectăm în cercetare cele mai înalte standarde de etică” sau: „Etica este unul dintre cele mai importante aspecte ale activității noastre de cercetare”. Codurile alcătuite doar din astfel de declarații sunt numite **coduri aspiraționale**. Astfel de coduri pot fi întâlnite și sub denumirea de coduri de conduită, coduri profesionale sau chiar coduri de onoare. În completarea unui cod aspirațional, pot exista și pasaje prin intermediul cărora li se aduc la cunoștință membrilor unei organizații ce le este sau nu permis să facă.

Discutarea eseului unui student de față cu alți colegi poate fi interzisă. Există instituții care evaluează drept inacceptabilă criticarea muncii unui student în prezența celorlalți colegi, deoarece un student care a făcut un eseu mai slab poate fi ulterior ridiculizat. Un cod care conține astfel de paragrafe este un **cod educativ**. Îi informează pe profesori și pe studenți privitor la normele și principiile morale la care aderă universitatea. În unele cazuri, un cod de etică ce are un rol educativ poate fi chiar mai general, de exemplu, poate doar să menționeze că profesorii trebuie să adopte o atitudine profesională în relația lor cu studenții. În acest caz, fiecare profesor este liber să aplice această regulă în mod independent, după buna sa judecată. **Codul de etică punitiv** trebuie să fie foarte concret și să cuprindă sancțiuni în cazul în care se constată că există abateri de la acesta. Un cod care impune un comportament trebuie să vegheze asupra bunului mers al unei universități.

10. *Comisia de etică a personalului didactic și Comisia de etică a cercetătorilor*

11. *Principalele atribuții ale membrilor unei Comisii de etică a personalului didactic*

Potrivit Legii Educației, la nivelul fiecărei universități trebuie să funcționeze o Comisie de Etică. Activitatea Comisiei Universității vizează atât personalul didactic și de cercetare, cât și studenții, personalul didactic auxiliar, membrii pensionați, absolvenții sau alți membri ai comunității Universității care au primit această calitate prin decizia Senatului.⁴ Când vine vorba despre atribuțiile pe care le au membrii Comisiei de Etică, acestea sunt specificate în Legea Educației, Carta Universitară, Codul și Regulamentul de Etică al Universității aprobat de către Senat, dar și al altor legi și regulamente naționale sau internaționale.

Pe scurt, principalele atribuții ale membrilor unei Comisii de Etică sunt următoarele:

- (i) Analizează și soluționează comportamentele imorale tipice unei universități, sesizate de către membrii comunității academice sau de către alte persoane din afară;
- (ii) (Elaborează și dezvoltă Codul de Etică și Deontologie Universitară al Universității din București;
- (iii) Se poate implica, la cererea conducerii Universității sau a Facultăților, în dezvoltarea unor activități care vizează etica și integritatea universitară.

12. Acțiunile care pot fi calificate ca abateri de la normele de etică, în cadrul relației profesor-student

În cadrul relației profesor-student, există anumite acțiuni care pot fi calificate ca abateri de la normele de etică. Acestea includ:

1. Discriminare: Favorizarea sau discriminarea unui student pe baza rasială, etnică, de gen, religie sau altor caracteristici personale.
2. Hărțuire: Orice formă de hărțuire verbală, emoțională sau sexuală îndreptată împotriva unui student, inclusiv comportamentul nepotrivit sau comentariile ofensatoare.
3. Fraudă academică: Participarea sau facilitarea actelor de plagiat, falsificare a rezultatelor academice sau alte forme de fraudă în procesul de evaluare.
4. Neprofesionalism: Comportamentul neprofesional, cum ar fi tratarea nepoliticoasă a studenților, lipsa de respect sau comunicarea inadecvată.
5. Conflicte de interese: Participarea în activități care ar putea influența obiectivitatea sau imparțialitatea profesorului în evaluarea studentului, cum ar fi relații personale sau implicarea în afaceri comune.
6. Lipsa de transparență: Oferirea informațiilor incorecte sau incomplete legate de criteriile de evaluare, structura cursului sau alte aspecte importante ale procesului educațional.
7. Neglijarea responsabilităților: Neglijarea responsabilităților profesionale, cum ar fi întârzierea în evaluarea lucrărilor, furnizarea de feedback inadecvat sau nerespectarea programului de curs.
8. Încălcarea confidențialității: Dezvăluirea neautorizată a informațiilor personale sau academice ale unui student fără consimțământul acestuia.